

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie apríl 2015

I. senát

Nálezy:

spisová značka	I. ÚS 722/2014
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	4. marca 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie označených práv uznesením okresného súdu tým, že okresný súd svojím napadnutým rozhodnutím nevyhovel jej návrhu podľa § 250zb OSP na jej zaregistrovanie pre voľby starostu obce, čím ponechal v platnosti rozhodnutie volebnej komisie v obci z 24. septembra 2014 o jej nezaregistrovaní ako nezávislej kandidátky pre tieto voľby. Okresný súd jej návrh na registráciu zamietol len preto, že na každom podpisovom hárku petície nebolo uvedené meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu a podpis nezávislého kandidáta ako osoby určenej pre styk s orgánom verejnej správy podľa § 4 ods. 4 zákona o petičnom práve a petícia nespĺňala náležitosti uvedené v § 4 a § 5 zákona o petičnom práve.</p> <p>Ústavný súd zistil tieto skutočnosti: Volebná komisia svojím rozhodnutím nezaregistrovala kandidátnu listinu sťažovateľky iba preto, že „<i>chýba na dvoch listoch petície meno, priezvisko, úplná adresa trvalého pobytu a podpis nezávislého kandidáta ako osoby určenej pre styk s orgánom verejnej správy podľa § 4 a § 5</i>“. Sťažovateľka sa listom z 26. septembra 2014 obrátila na miestny úrad v obci so žiadosťou o doplnenie petičnej listiny, jej žiadosť však miestny úrad odmietol prevziať, čo konštatoval okresný súd aj ako hrubé porušenie ústavy, a to konkrétne čl. 2 ods. 2 ústavy. Po odmietnutí prevzatia jej žiadosti sťažovateľka podala toho istého dňa na okresnom súde „<i>návrh na vydanie rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta</i>“, v ktorom žiadala, aby okresný súd zmenil rozhodnutie volebnej komisie a zaregistroval ju ako nezávislú kandidátku pre voľby starostu obce. Okresný súd napadnutým rozhodnutím jej návrh zamietol, v závere ktorého uviedol, že „<i>Súd riadne preskúmal priložený petičný hárak kandidátky a dospel k záveru, že obligatórne skutočnosti, ktoré taxatívne vymenúva zákon nie sú v petičnej listine navrhovateľky uvedené a teda nezávislý kandidát nepreukázal dostatočnú podporu voličmi</i>“.</p>
ratio decidendi	<p>Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 30 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ústavný súd uviedol, že ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov, a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie</p>

základných práv a slobôd.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre pravidelne pripomína, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

Ústavný súd konštatoval, že závery okresného súdu sú nielen nezrozumiteľné, ale aj nepreskúmateľné, pretože už jeho konštatovanie, že nezávislý kandidát nepreukázal dostatočnú podporu voličmi, nie je vôbec podložené žiadnymi dôkazmi a nezakladá sa na pravde, pretože petícia obsahovala na dvoch stranách podpisy až 30 voličov so všetkými náležitosťami, ktoré vyžadoval zákon o voľbách, a konkrétne nikto z oprávnených voličov, ktorí petíciu podpísali, nebol volebnou komisiou ani okresným súdom spochybnený. Zo spisu okresného súdu ďalej vyplýva, že sťažovateľka riadne podpísala svoju kandidátnu listinu a aj vyhlásenie nezávislého kandidáta, prílohou ktorej bola petícia 30 občanov, z ktorej jednoznačne vyplývalo, že ide o petíciu na podporu jej kandidatúry. Z napadnutého rozhodnutia tiež nevyplýva, prečo okresný súd neskúmal podstatnú skutočnosť, či sťažovateľka ako predkladateľka petície bola príslušným orgánom na nedostatky petície upozornená a vyzvaná na ich odstránenie, čo samotný zákon explicitne predpokladá v § 5 ods. 5, tiež z neho nie je zrejmé, prečo okresný súd nenapravil pochybenie volebnej komisie a sám sťažovateľku na odstránenie zistených nedostatkov petície nevyzval, teda nezohľadnil dikciu ustanovenia § 5 ods. 5 zákona o petičnom práve, a to bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu, pre ktorý tak nemohol urobiť. Preto ak okresný súd nevykonal dokazovanie v naznačenom smere, t. j. nezisťoval, či sťažovateľka bola volebnou komisiou, ktorej bola petícia odovzdaná, vyzvaná na odstránenie jej nedostatkov, prípadne sám tak neurobil, nepostupoval v súlade so zmyslom a účelom zákona o petičnom práve a takýto postup nepochybne zasiahol do základných práv sťažovateľky na súdnu ochranu, keď o právach a právom chránených záujmoch rozhodol bez komplexného posúdenia veci, neaplikujúc na vec aj iné ustanovenie zákona o petičnom práve. Pritom sťažovateľke vytýkaný nedostatok náležitostí petície bolo možné podľa názoru ústavného súdu odstrániť vo veľmi krátkom čase, ak nie ihneď. Obdobne si ústavný súd všimol, že z rozhodnutia volebnej komisie nie je zrejma ani identita osoby predsedu volebnej komisie a nie je v ňom uvedené meno a priezvisko predsedu, ale je tam iba nečitateľný podpis, z ktorého nemožno vyvodit', kto toto rozhodnutie podpísal, čo mohlo mať právny význam pri posudzovaní danej veci, hoci to sťažovateľka nenamietala. Nemožno akceptovať stav, keď okresný súd rozhodujúci o registrácii sťažovateľky ako kandidátky pre voľby starostu obce príliš formalisticky trval na dodržaní ustanovení § 4 a § 5 zákona o petičnom práve (navyše, bez uvedenia konkrétnej špecifikácie jednotlivých odsekov týchto ustanovení, ktoré mali byť podľa neho porušené), bez zohľadnenia ostatných okolností danej veci, ktoré s ňou neoddeliteľne súviseli.

Orgány zabezpečujúce prístup k voleným a iným verejným funkciám porušia čl. 30 ods. 4 ústavy aj tým, že „sťažia, uľahčia alebo znemožnia uchádzanie sa o funkciu“, resp. že nezabezpečia „objektivitu konania“. V tejto súvislosti ústavný súd uviedol, že „v právnom štáte je nevyhnutné, aby každý orgán verejnej moci... postupoval pri výkone svojej právomoci tak, že zabezpečí objektivitu svojho postupu smerujúceho k ochrane alebo uplatňovaniu základného práva alebo základnej slobody, ako aj objektivitu samotného rozhodovania o ochrane a uplatňovaní základného práva alebo základnej slobody, a to bez ohľadu na to, či tento postup prebieha v právne formalizovanom rámci alebo iba v rámci faktickej činnosti príslušného orgánu. Uplatňovanie a ochrana každého základného práva alebo slobody musí byť v činnosti každého orgánu verejnej moci zabezpečená reálne a musí prebiehať na nediskriminačnom základe. Táto požiadavka sa dotýka každého úkonu

	<p>orgánu verejnej moci, ktorý priamo alebo aspoň sprostredkovane súvisí s ochranou alebo uplatňovaním základného práva alebo slobody.“. Podobne ústavný súd uviedol: „subjektom tohto práva je každý občan Slovenskej republiky, ktorý sa o volenú funkciu uchádza. Obsahom uvedeného práva je aj predpoklad, že jednotliví voliči budú mať možnosť odovzdať svoj hlas v prospech niektorého z kandidátov za rovnakých podmienok vrátane možnosti dostať sa k informáciám o jednotlivých kandidátoch rovnakým spôsobom.“</p> <p>Základnému právu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy zodpovedala povinnosť okresného súdu, na ktorý sa obrátila sťažovateľka so svojím návrhom na vydanie rozhodnutia o zmene rozhodnutia volebnej komisie, ktorá ju odmietla zaregistrovať ako kandidátku pre voľby starostu obce, aby takéto rozhodnutie volebnej komisie riadne preskúmal a sám rozhodol o registrácii. Zo sťažnosti vyplýva, že okresný súd neodmietol o návrhu sťažovateľky konať podľa § 250zb OSP a po preskúmaní rozhodnutia volebnej komisie sám o návrhu sťažovateľky rozhodol tak, že ho zamietol. Sťažovateľke teda prístup k súdu ako taký postupom ani napadnutým rozhodnutím okresného súdu odopretý nebol. Sťažnosti sťažovateľky preto ústavný súd v tejto časti nevyhovel.</p> <p>Vzhľadom na to, že ústavný súd posúdil napadnuté rozhodnutie okresného súdu ako porušujúce označené práva sťažovateľky, mal sa zaoberať aj jej žiadosťou o zrušenie tohto rozhodnutia a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie, ako to požadovala. Ústavný súd však jej požiadavku v súčasnosti považoval z právneho hľadiska za bezvýznamnú z hľadiska toho, že okresný súd už nemôže novým postupom, resp. iným rozhodnutím v prospech sťažovateľky, zasiahnuť do právoplatných výsledkov volieb do orgánov samosprávy v jej obci. Preto, riadiac sa tiež princípom sebaobmedzenia a zdržanlivosti, v tejto časti sťažnosti sťažovateľky ústavný súd tiež nevyhovel.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že základné práva sťažovateľky podľa čl. 30 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy porušené boli.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € a právo na náhradu trov právneho zastúpenia.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 35/03, I. ÚS 13/00, I. ÚS 49/01, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 37/95, I. ÚS 5/00, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, II. ÚS 58/98, II. ÚS 174/04, II. ÚS 9/00, II. ÚS 5/03, II. ÚS 353/2011, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, III. ÚS 75/01, III. ÚS 23/00, III. ÚS 651/2014, IV. ÚS 1/02.</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 650/2013</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Marianna Mochnáčová</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>18. marca 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť sťažovateľov, ktorou namietajú porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu.</p> <p>Sťažovatelia sa žalobou doručenou okresnému súdu domáhali, aby súd uložil žalovanému povinnosť uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva bytu. Okresný súd žalobu zamietol a odôvodnil ju tým, že dom, v ktorom sa nachádza byt, o odkúpenie ktorého sťažovatelia požiadali, nevykazuje znaky bytového domu, preto žalovaný nemá povinnosť so sťažovateľmi ako nájomcami bytu uzatvoriť v zmysle § 29a ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“) zmluvu o prevode vlastníctva bytu. Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.</p>

	<p>Podľa sťažovateľov krajský súd porušil ich základné práva, pretože sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami rozhodujúcimi pre rozhodnutie, svojvoľne vyložil a aplikoval zákon o vlastníctve bytov. Ústavný súd za ťažiskovú časť sťažnosti považoval tvrdenie sťažovateľov, že krajský súd sa nevyjadril k ich námietke obsiahnutej v odvolaní, že na ich vec je potrebné aplikovať § 24 zákona o vlastníctve bytov, podľa ktorého v znení účinnom v čase, keď požiadali o prevod bytu (3. novembra 1993, pozn.), sa „Ustanovenia tohto zákona... primerane použijú aj na budovy, ktoré nemajú charakter bytového domu.“</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú.</p> <p>Ústavný súd rešpektuje zásadu, že sú to predovšetkým všeobecné sudy, ktorých úlohou je interpretácia a aplikácia práva. Priestor pre zásah ústavného súdu je daný - z hľadiska aj v ústavnej sťažnosti odôvodnenej ochrany princípov spravodlivého procesu - len vtedy, ak všeobecné sudy nepostupujú v súlade s princípmi obsiahnutými v druhej hlave siedmeho oddielu ústavy. Tak to je hlavne, pokiaľ ich závery (skutkové či právne) nie sú riadne odôvodnené či odôvodnené síce sú, ale majú (po stránke vecnej) povahu extrémnu, sú objektívne racionálne neakceptovateľné či extrémne formalistické. V takom prípade možno také rozhodnutie považovať za odporujúce čl. 46 ods. 1 ústavy či čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť je v uvedenom smere opodstatnená. Moderná konštitucionalistika vyžaduje hľadať právo a spravodlivosť ad causum, teda na jednotlivý a individuálny prípad pred súdom, pričom referenčným kritériom je tzv. súhrn všetkých okolností prípadu. Ústavný súd preto apeluje na všeobecné sudy, aby v prerokúvaných veciach uprednostňovali také interpretačné metódy, namiesto doslovného výkladu, ktoré umožnia spravodlivú úpravu práv a povinností medzi účastníkmi konania ako subjektmi riešeného právneho vzťahu. Prehnané formalistický postup totiž vedie k sofistikovanému odôvodňovaniu zrejmej nespravodlivosti, čo predstavuje popretie základnej úlohy sudcu v každej ním posudzovanej kauze; cez zákon hľadať spravodlivé riešenie sporu, ktoré bude všeobecne akceptované nielen v právnickej, ale i v laickej pospolitosti. Preto aj v tomto prípade bude musieť krajský súd prihliadať na vzájomné vzťahy jednotlivých, do úvahy pripadajúcich argumentov a ich úlohu v konkrétnom prípade vyvážiť s ohľadom na špecifiká danej kauzy, a nie ich aplikovať mechanicky.</p> <p>Ako vyplýva z citovaného odôvodnenia rozsudku krajského súdu, samotný krajský súd sa okrem uvedenia názoru žalovaného sám k otázke aplikácie § 24 zákona o vlastníctve bytov nevyjadril. Pokiaľ krajský súd odkazuje na rozsudok, v ktorom najvyšší súd vyslovil názor, že bytovým domom je dom s dvoma a viacerými bytovými jednotkami, ústavný súd zdôraznil, že v tomto rozsudku sa najvyšší súd vôbec nezaoberal použitím § 24 zákona o vlastníctve bytov vo vzťahu k predaju bytu v nebytovom dome. Použitie tohto judikátu je tak vo vzťahu ku kľúčovému argumentu sťažovateľov irelevantné.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že pokiaľ z rozsudku okresného súdu a aj rozsudku krajského súdu vyplýva, že byt, ktorý je predmetom sporu, sa nachádza v budove, ktorá nemá charakter bytového domu, pričom sťažovatelia poukázali na ustanovenie § 24 zákona o vlastníctve bytov, podľa ktorého sa ustanovenia zákona o vlastníctve bytov primerane použijú aj na budovy, ktoré nemajú charakter bytového domu, je potrebné považovať tento argument sťažovateľov za rozhodujúci z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia. Krajský súd tým, že na tento zásadný právny problém nereagoval, nereagoval na podstatné argumenty uvedené v odvolaní sťažovateľov proti rozsudku okresného súdu. Ústavný súd na základe uvedeného konštatoval, že rozsudok krajského súdu je preto nepresvedčivý, nespĺňa parametre zákonnosti a ústavnosti a minimálne požiadavky, ktoré sú na odôvodnenie súdnych rozhodnutí kladené, a vyvoláva tak účinky nezlučiteľné s obsahom základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd poukázal na samotný obsah, účel a zmysel zákona o vlastníctve bytov, ktorým je podľa § 1 ods. 1 okrem iného aj úprava spôsobu a podmienok nadobudnutia vlastníctva bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. Predmetný zákon pritom neobsahuje výslovné vylúčenie použitia ustanovení o predaji bytov v bytovom dome vo</p>

	<p>vzťahu k bytom v nebytových domoch (na rozdiel od rodinných domov, pozri § 2 ods. 2 zákona o vlastníctve bytov), práve naopak, v zmysle § 24 sa na pomery v nebytových domoch majú primerane použiť ustanovenia týkajúce sa bytových domov. To, že zákonodarca zakotvil toto ustanovenie do právneho predpisu, dal priestor sudcovi, aby tento pojem naplnil obsahom, ktorý bude racionálny, logický, hodnotový a hlavne spravodlivý. Uvedený záver je podporený aj dôvodovou správou k zákonu č. 268/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, ktorým bol zmenený § 24 zákona o vlastníctve bytov, pričom za podstatné považoval ústavný súd to, že v tejto dôvodovej správe sa hovorí o spresnení úpravy prevodu vlastníckeho práva bytov v iných budovách ako v bytových domoch vo vlastníctve obce, a to v prípade, že na vlastníka sa inak vzťahuje povinnosť previesť vlastníctvo bytu v bytovom dome. Z toho vyplýva, že touto novelou zákona nedošlo k zmene príslušného ustanovenia v tom zmysle, že by sa zaviedla možnosť použitia príslušných ustanovení vo vzťahu k dotknutým nebytovým domom, ale táto už existujúca možnosť sa len precizovala. Účelom tohto ustanovenia teda bolo v osobitných prípadoch zaistiť možnosť všetkým doterajším užívateľom bytu aj v tomto dome jeho odkúpenie tak ako v iných podobných domoch, ale administratívne určených na bytové.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že krajský súd dospel k rozhodnutiu bez toho, aby sa v odôvodnení svojho uznesenia vysporiadal s rozhodujúcou skutočnosťou tvoriacou základ pre toto rozhodnutie, preto ide o rozhodnutie arbitrárne.</p> <p>Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov zaručeného čl. 12 a čl. 20 ústavy sa ústavný súd riadil princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané, ktorý vyplýva z jeho subsidiárneho postavenia pri ochrane základných práv a slobôd. V nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu sa jeho zrušením otvára priestor na to, aby sa krajský súd v ďalšom konaní sám vysporiadal s ochranou uvedených práv.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.</u></p> <p><u>Sťažovateľom priznal náhradu trov právneho zastúpenia.</u></p> <p><u>Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovel.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: II. ÚS 182/06, IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010, IV. ÚS 311/08.</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 542/2014</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Marianna Mochnáčová</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>18. marca 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia označených práv podľa Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu z 1. júla 2014 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 1. júla</p>

	<p>2014“).</p> <p>Uznesením z 1. júla 2014 bolo krajským súdom zrušené uznesenie okresného súdu v časti výroku, ktorým bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby s tým, že sa jeho väzba ďalej bude viesť len z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ďalším výrokom tohto uznesenia krajský súd zamietol podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o prepustenie a taktiež podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažovateľovu sťažnosť.</p> <p>K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa uznesením krajského súdu z 1. júla 2014 a jemu predchádzajúcim postupom malo dôjsť v dôsledku toho, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uznesenie krajského súdu z 1. júla 2014 je nepreskúmateľné, pretože sa dovoľáva vo svojom odôvodnení listín a podaní predovšetkým sťažností prokurátora krajskej prokuratúry, ktorých obsah podľa neho nemožno zistiť ani z jeho odôvodnenia, a navyše bez špecifikácie konkrétnych skutočností, s ktorými sa krajský súd pri rozhodovaní stotožnil, čím došlo k porušeniu princípu rovnosti strán, - uznesenie krajského súdu z 1. júla 2014 neobsahuje konkrétne dôvody, ktoré by postačovali na ďalšie trvanie väzby sťažovateľa, - sťažovateľovi nebolo umožnené vyjadriť sa osobne ku všetkým okolnostiam jeho väzby, a to napriek jeho žiadosti o vypočutie.
ratio decidendi	<p>K namietanému porušeniu základných práv podľa či. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj práva podľa či. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd už konštatoval, že v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1 ústavy) je obsiahnuté aj právo obvineného podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú (resp. primeranú dobu) alebo byť prepustený počas konania. V označených ustanoveniach ústavy sú teda obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ústavy stabilne uvádza, že ústavné záruky osobnej slobody jednotlivca sa v prípade väzby len odkazom na zákonnú úpravu nevyčerpávajú. V materiálnom zmysle slova ústava vyžaduje, aby rozhodnutie súdu o väzbe zodpovedalo jednak významu zaručenej osobnej slobody a jednak „dôvodom a času ustanovenému zákonom“. Z čl. 17 ods. 5 ústavy je evidentné, že „rozhodnutie“, „dôvody“ a „čas, na ktorý možno vziať do väzby“, tvoria jeden celok. Vzhľadom na to, že „osobná sloboda“ je ústavne garantovaným princípom a „pozbavenie slobody – väzba“ je výnimkou z neho, musí úvaha súdu o existencii zákonom ustanovených dôvodov a času väzby v konkrétnom prípade zodpovedať vždy tomuto vzťahu medzi princípom a výnimkou. Výnimočnosti tohto prostriedku musí zodpovedať aj jeho čas použitia tak, aby väzba nepresiahla v konkrétnom prípade s ohľadom na jeho okolnosti nevyhnutnú dobu. Trvanie väzby možno totiž v konkrétnom prípade ospravedlniť, len ak existujú jasné náznaky skutočného verejného záujmu, ktoré napriek prezumpcii neviny prevažujú nad právom obvineného na osobnú slobodu. Požiadavka preskúmania hmotných podmienok znamená povinnosť preskúmať okolnosti svedčiace pre a proti väzbe a rozhodnúť s poukazom na kritériá právne, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako aj prepustiť osobu na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú.</p> <p>Krajský súd v danej veci pri preskúmaní existencie formálnych a materiálnych podmienok väzby sťažovateľa v odôvodnení svojho uznesenia vo vzťahu k existencii dôvodného podozrenia odkázal na odôvodnenie sťažnosti krajského prokurátora a vo vzťahu k existencii konkrétnych dôvodov väzby predovšetkým na svoje predchádzajúce uznesenia.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie uznesenia krajského súdu je z hľadiska § 176 ods. 2 Trestného poriadku nepreskúmateľné. Spôsob preskúmania sťažnosti musí totiž súd rozhodujúci o sťažnosti (a teda aj o zákonnosti väzby) uviesť v odôvodnení svojho rozhodnutia, ktoré by malo obsahovať predovšetkým označenie skutočností, ktoré považoval za dokázané, dôkazy, o ktoré sa jeho skutkové zistenia opierajú, úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, a právne úvahy, na základe ktorých podľa príslušných ustanovení zákona posudzoval dokázané skutočnosti.</p> <p>Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach opakovane poukazyval na skutočnosť, že odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré odkazuje na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci, možno považovať za síce krajnú, no ešte stále ústavnoprávne</p>

	<p>akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia. V uvedenej veci aj túto krajnú hranicu ústavnej akceptovateľnosti odôvodnenia uznesenia krajský súd nerešpektoval, keď v odôvodnení svojho uznesenia z 1. júla 2014 uviedol, že si v celom rozsahu osvojuje odôvodnenie sťažnosti prokurátora a z dôvodu stručnosti naň preto len poukazuje, a takýto postup zvolil bez toho, aby poukázal na akékoľvek konkrétne skutkové zistenia z nej vyplývajúce či vyslovil právne závery, ku ktorým na základe tejto sťažnosti, ktorú sťažovateľ nemal k dispozícii, dospel. Po poukázaní na závery uznesenia krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 19/2014 a 5 Tpo 20/2014 z 15. apríla 2014, ako aj na konkrétne skutkové zistenia krajský súd v odôvodnení uznesenia z 1. júla 2014 neuviedol, aké závery z týchto skutkových zistení vyvodil, t. j. neuviedol vlastné právne úvahy a závery, z ktorých by existencia dostatočných dôvodov väzby sťažovateľa priamo vyplývala. Z uvedených dôvodov ústavný súd vyslovil, že krajský súd uznesením z 1. júla 2014, pri ktorom nerešpektoval požiadavky na odôvodnenie uznesenia podľa § 176 ods. 2 Trestného poriadku, porušil základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane vyslovil, že podstatnou súčasťou procesných záruk v konaní podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v prípadoch, keď pozbavenie osobnej slobody dotknutej osoby spadá pod čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, je aj osobná prítomnosť obvineného v konaní pred súdom umožňujúca mu osobne sa k veci vyjadriť, pretože sama osebe predstavuje významnú garanciu rešpektovania práv obvineného a za určitých okolností môže predstavovať nevyhnutný predpoklad pre rešpektovanie základných procesných garancií uplatniteľných vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody väzbou (kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbrani“). Rozhodnutie súdu bez osobnej účasti obvineného v konaní týkajúcom sa preskúmania zákonnosti jeho väzby nemusí predstavovať v každom jednotlivom prípade ústavne nekonformný zásah do základných práv a slobôd obvineného. Sťažovateľ bol riadne vypočutý v konaní pred okresným súdom v predmetnej veci a krajský súd o podanej sťažnosti sťažovateľa následne rozhodol na neverejnom zasadnutí s odvolaním sa na ustanovenie § 302 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý uvedený procesný postup umožňuje, a preto ústavný súd dospel k záveru, že na základe uvedeného postupu k porušeniu sťažovateľom označených práv nedošlo.</p> <p>K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 37 ods. 3 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd poukázal na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej už vyslovil, že procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 6 dohovoru, ako aj z čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy sa týkajú tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby. Ústavný súd preto tejto časti sťažnosti sťažovateľa, v ktorej namieta porušenie uvedených práv v súvislosti s konaním, v ktorom sa preskúmava zákonnosť jeho väzby, nevyhovel z dôvodu neexistencie vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označenými právami a namietaným uznesením krajského súdu z 1. júla 2014.</p> <p>Ústavný súd zistil, že uznesením okresného súdu z 18. júla 2014 v spojení s uznesením krajského súdu zo 14. augusta 2014 bolo rozhodnuté o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa, t. j. bolo vydané nové rozhodnutie o väzbe sťažovateľa, a preto sa už návrh rozhodnutia sťažovateľa v časti, v ktorej navrhoval zrušenie uznesenia z 1. júla 2014, stal bezpredmetným. Z tohto dôvodu ústavný súd jeho návrhu na rozhodnutie v tejto časti nevyhovel.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uznesením krajského súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľovi právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 165/02, I. ÚS 352/06, II. ÚS 315/06, III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 84/06, IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, IV. ÚS 314/08.</p> <p>ESEP: Brogan and Others v. Anglicko z 29. 11. 1988, séria A, č. 154-B, bod 65, Jacius v. Litva, bod 100, Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. 12. 1979, séria A, č. 34, bod 31, Ilijkov v. Bulharsko, rozsudok z 26. 7. 2001, bod 94, Michalko v. Slovenská republika, rozsudok z 21. 12. 2010, bod 112 a 113, Lukanov v. Bulharsko z 20. 3. 1997, Berktaý v. Turecko</p>

spisová značka	I. ÚS 640/2014
sudca spravodajca	Milan Lalič
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	1. apríla 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dodatkového protokolu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola na ďalšie konanie prijatá sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie označených základných práv rozsudkom krajského súdu. Súčasne bola odložená vykonateľnosť rozsudku krajského súdu.</p> <p>Sťažovateľka sa žalobou domáhala od žalovanej zaplatenia pohľadávok, ktoré nadobudla zmluvou o postúpení pohľadávok od správcu konkurznej podstaty úpadcu. Pohľadávka úpadcu a záväzok žalovanej, ktoré boli predmetom konania, vznikli na základe zmluvy o dielo, pričom išlo o neuhradené faktúry za vykonané dielo. Dôvodom zamietnutia žaloby sťažovateľky, bol právny záver okresného súdu aprobovaný krajským súdom, v zmysle ktorého je zmluva o postúpení pohľadávok uzavretá medzi sťažovateľkou a správcom konkurznej podstaty úpadcu absolútne neplatná, a preto sťažovateľka nenadobudla pohľadávku, ktorej zaplatenie je predmetom sporu. Absolútnu neplatnosť zmluvy konajúce všeobecne súdy videli v neurčitosti jej predmetu.</p> <p>Sťažovateľka uzavrela so správcom úpadcu zmluvu o postúpení pohľadávok, ktorej predmet bol určený takto:</p> <p><i>„Predmetom tejto zmluvy je odplatné postúpenie súboru pohľadávok úpadcu, ktoré zároveň tvoria jeho súpisové zložky majetku 1-13 ako postupcu v nominálnej hodnote 74 007,38 EUR (2 229 546,40 Sk), voči nasledovným dlžníkom: M., P., Š., R. Presná špecifikácia týchto pohľadávok tvorí prílohu a zároveň neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy. Postupca postupuje na postupníka pohľadávky špecifikované v bode 1. článku I. tejto zmluvy a postupník tieto pohľadávky prijíma a zaväzuje sa postupcovi zaplatiť odplatu za postúpenie v súlade s čl. III. tejto zmluvy.“</i></p> <p>Z obsahu pripojeného súdneho spisu ústavný súd zistil, že okrem samotnej zmluvy o postúpení pohľadávok k žalobe z 21. októbra 2009 boli pripojené aj ďalšie listinné dôkazy, najmä (i) súpis všeobecnej podstaty zverejnený v Obchodnom vestníku a obsahujúci spolu 13 pohľadávok voči totožným dlžníkom a v totožnej celkovej peňažnej sume, ako sú uvedené v zmluve o postúpení pohľadávok, (ii) prvé až piate kolo ponukového konania, tak ako boli postupne zverejnené v Obchodnom vestníku, z ktorých obsahu vyplýva, že správca ponúkal na predaj súbor pohľadávok úpadcu (súpisové zložky majetku 1–13) v totožnej celkovej peňažnej sume, ako sú uvedené v zmluve o postúpení pohľadávok, (iii) zmluva o dielo uzavretá medzi úpadcom a žalovanou spolu s faktúrami, ktorými úpadca fakturoval žalovanej stavebné práce vykonané na základe zmluvy o dielo, pričom išlo o zhodné neuhradené faktúry, ktoré boli uvedené ako právny dôvod vzniku pohľadávok v súpise všeobecnej podstaty.</p> <p>Obrana žalovanej v súdnom konaní bola založená na tvrdení, že fakturované práce úpadca nevykonal, dielo nedokončil a ani neodovzdal. Z uvedeného dôvodu považovala žalovaná uplatnený nárok za nedôvodný. Celé dokazovanie na okresnom súde, ktoré predchádzalo vyhláseniu jeho prvého rozsudku, tak bolo zamerané na skúmanie dôvodnosti a oprávnenosti fakturácie na základe zmluvy o dielo, z ktorej mali vzniknúť žalované pohľadávky. V priebehu celého konania na súde prvého stupňa až do vyhlásenia prvého rozsudku z 27. marca 2013 nebola ani zo strany žalovaného a ani zo strany okresného súdu spochybnená platnosť zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi sťažovateľkou a správcom z dôvodu neurčitosti jej predmetu. Prvým rozsudkom okresný</p>

	<p>súd žalobe sčasti vyhovel a sčasti ju zamietol z dôvodu, že sťažovateľka preukázala opodstatnenosť fakturovanej sumy iba čiastočne. Proti prvému rozsudku okresného súdu podala žalovaná (rovnako aj sťažovateľka) odvolanie, obsahom ktorého opäť nebola argumentácia o prípadnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, rozporovaná bola iba dôvodnosť fakturácie a absencia nároku na zaplatenie žalovanej sumy ako odmeny za vykonanie diela. Až v odôvodnení zrušujúceho uznesenia krajského súdu tento vytykal okresnému súdu, že pochybil, keď sa zmluvou o postúpení pohľadávok vôbec nezaoberal z hľadiska jej platnosti, špecifikácie pohľadávok podľa prílohy, ktorá sa v spise nenachádza. Krajský súd už v zrušujúcom uznesení konštatoval, že zmluva o postúpení pohľadávok a zverejnenie súpisu všeobecnej podstaty v Obchodnom vestníku sú samostatné skutočnosti, ktoré spolu navzájom nesúvisia. V poradí druhým rozsudkom následne okresný súd žalobu sťažovateľky zamietol, keď vychádzajúc z vysloveného (pre neho) záväzného právneho názoru krajského súdu v zrušujúcom uznesení dospel k záveru, že predmet zmluvy, tak ako je vyjadrený v čl. I bode 1 zmluvy o postúpení pohľadávok, je neurčitý a z tohto dôvodu ide o absolútne neplatný právny úkon. Na odvolanie sťažovateľky krajský súd rozsudkom napadnutým touto sťažnosťou druhý rozsudok okresného súdu potvrdil.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd.</p> <p>Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane pripomína, že prílišný právny formalizmus a prehnané nároky na formuláciu zmluvy nemožno z ústavnoprávneho hľadiska akceptovať, lebo evidentne zasahujú do zmluvnej slobody vyplývajúcej z princípu zmluvnej voľnosti (autonómie vôle) podľa čl. 2 ods. 3 ústavy. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že jedným zo základných princípov výkladu zmlúv je prioritá výkladu, ktorý nevedie k neplatnosti zmluvy, pred takým výkladom, ktorý vedie k neplatnosti, ak do úvahy prichádzajú obidva výklady. Je tak vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s ním spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy. Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou. Taká prax, keď všeobecné súdy preferujú celkom opačnú tézu uprednostňujúcu výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom nezakladajúcim jej neplatnosť, preto nie je ústavne konformná a je v rozpore s princípmi právneho štátu vyplývajúcimi z čl. 1. Ako ústavne nesúladné (porušujúce základné práva) ústavný súd hodnotí aj rozhodnutia všeobecných súdov, ktorými boli zákony a podzákonné úpravy (vrátane noriem týkajúcich sa výkladu alebo platnosti právneho úkonu) interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, napr. v dôsledku prílišného formalizmu.</p> <p>Určitosť právneho úkonu je zákonnou podmienkou jeho platnosti a jej považovaná za náležitosť prejavu vôle. Právny úkon možno považovať za určitý vtedy, ak jeho obsah nie je vnútorne rozporný a súčasne je jeho predmet jasne určený. Vychádzajúc z princípu preferencie platnosti právneho úkonu pred jeho neplatnosťou súčasne platí, že aj v prípade určitých pochybností o určitosti obsahu, či predmetu právneho úkonu, tento bude neplatným len vtedy, ak tieto nedostatky nemožno preklenúť ani použitím interpretačných pravidiel stanovených v § 35 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 266 ods. 1, 2 a 3 Obchodného zákonníka. Ak totiž tieto nedostatky možno takýmto spôsobom preklenúť, je ústavnou povinnosťou všeobecného súdu uprednostniť výklad, ktorý vedie k platnosti právneho úkonu, a nie naopak. Z tohto dôvodu preferencia výkladu uchovávaného</p>

právny úkon v platnosti kladie vysoké nároky aj na odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktorým sa právny úkon vyhlasuje za neplatný. Z takého rozhodnutia musí byť najmä dostatočne zrejmé, z akého právneho dôvodu má neplatnosť právneho úkonu vyplývať, či porušenie danej právnej normy skutočne vedie k neplatnosti právneho a aké skutkové zistenia preukazujú naplnenie predpokladov právnej normy, z ktorej vyplýva neplatnosť právneho úkonu.

Z obsahu súdneho spisu v právnej veci sťažovateľky je zrejmé, že pochybnosť o ne/platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok vniesol do prípadu prvýkrát krajský súd až v zrušujúcom uznesení po takmer štyroch rokoch (!) od začiatku súdneho sporu. Pozornosť krajského súdu bola pritom sústredená na jedinú otázku, či existuje alebo neexistuje príloha tvoriaca neoddeliteľnú súčasť zmluvy, v ktorej majú byť presne špecifikované postupované pohľadávky. V ďalšom priebehu konania tak okresný súd vo svojom v poradí druhom rozsudku a rovnako aj krajský súd v potvrdzujúcom rozsudku v pomerne rýchлом slede uzavreli, že pre absenciu presnej špecifikácie predmetu zmluvy o postúpení pohľadávok v prílohe, ktorá mala byť jej neoddeliteľnou súčasťou, je táto absolútne neplatná. Takýto záver je však ústavne neudržateľný, pretože nielen že nerešpektuje skôr citovanú judikatúru ústavného súdu, ale ani zmysel a účel citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka, a napokon zjavne odporuje aj všeobecne uznávaným výkladovým pravidlám. Jednoducho povedané, krajský súd bezdôvodne upriamil svoju pozornosť na jedinú skutočnosť, a to „prílohu tvoriacu neoddeliteľnú súčasť zmluvy“, na nepreukázaní ktorej založil neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok. Ani ústavnému súdu neuniklo, že v jadre odôvodnenia potvrdzujúceho rozsudku krajského súdu (tri odseky na s. 7 a 8) na túto skutočnosť krajský súd poukázal spolu šesťkrát. Celý rad ďalších právne významných skutočností, ktoré naopak svedčili v prospech určitosti – a teda platnosti – zmluvy o postúpení pohľadávok, však ponechal bez relevantného dôvodu bez povšimnutia, čím naopak založil ústavnú non-konformitu vlastného potvrdzujúceho rozsudku.

V okolnostiach prípadu je podľa záveru ústavného súdu vylúčené nazerať na vec spôsobom, ako učinil krajský súd v napadnutom potvrdzujúcom rozsudku. Racionálne uvažovanie totiž nemôže viesť k záveru, že za situácie, keď postupca (správca), postupník (sťažovateľka) a súčasne dlžník (žalovaná) nemajú žiadnu pochybnosť o tom, aké pohľadávky, z akého právneho dôvodu a v akej výške boli predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok, do týchto právnych vzťahov vstúpi krajský súd, ktorý prednesie svoju vlastnú predstavu o tom, či je zmluva v jej predmete dostatočne určitá.

Z pohľadu ústavného súdu nemožno rozumne pochybovať o tom, čo – teda ktoré pohľadávky patriace pôvodne úpadcovi – boli predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok. Postupované pohľadávky boli v zmluve identifikované takými individualizačnými prvkami, ktoré medzi účastníkmi zmluvy a ani vo vzťahu k ich dlžníkom nemohli vzbudzovať relevantné pochybnosti o tom, čo tvorí predmet zmluvy, a že tento je dostatočne určitý. Predmetom zmluvy bol súbor pohľadávok úpadcu, ktoré správca odplatne postupoval na sťažovateľku, pričom išlo o pohľadávky, ktoré tvorili súpisové zložky 1 – 13 jeho majetku. Tieto pohľadávky boli súčasne v zmluve identifikované ich súhrnnou nominálnou hodnotou a identifikačnými údajmi ich dlžníkov. Na rozdiel od krajského súdu, ktorý už v zrušujúcom uznesení bagatelizoval význam zverejnenia súpisu všeobecnej podstaty úpadcu v Obchodnom vestníku a striktné uviedol, že tento nesúvisí so zmluvou o postúpení pohľadávok, ústavný súd považoval za určujúce pri hľadaní práva v konkrétnej veci vziať náležitý zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle. Tak to napokon explicitne vyžaduje aj § 266 ods. 3 Obchodného zákonníka.

V konaní nebolo sporné, naopak, dôkazmi bolo preukázané, že (i) medzi úpadcom a žalovanou bola uzavretá zmluva o dielo, (ii) na jej základe si úpadca od žalovanej uplatňoval nárok na zaplatenie ceny diela, ktorá bola fakturovaná faktúrami, ktoré správca uviedol ako právny dôvod vzniku pohľadávok tvoriacich súpis všeobecnej podstaty úpadcu, (iii) následne správca zverejnil v Obchodnom vestníku postupne prvé až piate kolo ponukového konania na predaj súboru pohľadávok, a (iv) a napokon bola uzavretá medzi správcom a sťažovateľkou zmluva o postúpení pohľadávok, z ktorej vyplývalo, že správca odplatne postupuje na sťažovateľku pohľadávky, tvoriace súpisové zložky majetku úpadcu 1 – 13, pričom takéto vyjadrenie predmetu zmluvy korešpondovalo s identifikáciou pohľadávok v skorších zverejneniach správcu v Obchodnom vestníku. Ak

	<p>krajský súd v odôvodnení potvrdzujúceho rozsudku uvádza, že „účastníci zmluvy v zmluve neuviedli, že predmetom zmluvy sú pohľadávky úpadcu, ktoré tvoria jeho súpisové zložky majetku“, toto jeho zistenie je v priamom rozpore s explicitným vyjadrením predmetu zmluvy v nej samotnej.</p> <p>Za týchto okolností bolo povinnosťou krajského súdu vziať zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, in concreto najmä na skutočnosti, ktoré predchádzali uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávok, a to zvlášť za situácie, že tieto boli rozumne vyvoditeľné z listinných dôkazov majúcich pôvod v Obchodnom vestníku ako verejnom informačnom systéme. Krajský súd teda mal pri posudzovaní platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok vychádzať zo všetkých relevantných zákonných kritérií uplatňovaných pri výklade právnych úkonov, teda nielen z jazykového vyjadrenia, ale aj z vôle účastníkov zmluvy (správca a sťažovateľka), úmyslu správcu postúpiť pohľadávky tvoriace súpisové zložky majetku úpadcu 1– 13, ktorý bol sťažovateľke známy, okolností, ktoré predchádzali uzavretiu zmluvy (zverejnenia v Obchodnom vestníku), a následného správania strán. Tieto skutočnosti, ktoré z pohľadu ústavného súdu smerujú k záveru o určitosti predmetu zmluvy o postúpení pohľadávok, a teda jej platnosti, ostali zo strany krajského súdu nepovšimnuté, napriek tomu, že vychádzajú z § 35 Občianskeho zákonníka a § 266 Obchodného zákonníka bol na tieto povinný prihliadať. Naopak, krajský súd ignorujú všetko tu uvedené, formalisticky vyselektoval jedinú skutočnosť („príloha tvoriaca neoddeliteľnú súčasť zmluvy“) a na jej nepreukázanie založil záver o neurčitosti, a teda neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok.</p> <p>Úloha všeobecného súdu pri hľadaní riešenia súdnej právnej veci a interpretácii relevantných právnych úkonov totiž nespočíva vo „vyhľadávaní“ dôvodov neurčitosti predmetu zmluvy (prípadne iných dôvodov jeho neplatnosti), ale v poskytnutí súdnej ochrany účastníkom občianskeho súdneho konania.</p> <p>Vo vzťahu k zásahu do základného práva sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd uviedol, že obsah pojmu majetok tvoria nielen veci, ale aj práva a pohľadávky. Keďže ústavný súd vyslovil, že rozsudkom krajského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu, zaoberal sa aj otázkou, či z tohto porušenia nevyplýval aj zásah do základného práva sťažovateľky vlastniť a pokojne užívať majetok. Pri tomto skúmaní ústavný súd vychádzajú z toho, že krajský súd ústavne neakceptovateľným rozsudkom, ktorým porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu, potvrdil žalobu zamietajúci druhý rozsudok okresného súdu, dospel k záveru, že tým zasiahol aj do jej práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. V dôsledku potvrdzujúceho rozsudku krajského súdu totiž sťažovateľka nenadobudla právo na uspokojenie svojej pohľadávky, čím krajský súd zmaril jej možnosť byť ako veriteľ tejto pohľadávky zo strany dlžníka (žalovanej) uspokojená. Predmet svojho majetku (žalované pohľadávky) takto sťažovateľka nemohla pokojne užívať, keďže podľa ústavne neakceptovateľného záveru krajského súdu ho platne nenadobudla.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj jej právo vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a jej právo pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu porušené boli. Rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke právo na náhradu trov konania.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 241/07, I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 33/2011, I. ÚS 248/2010, I. ÚS 243/07, I. ÚS 242/07, I. ÚS 26/2010, I. ÚS 118/2013, II. ÚS 31/04, III. ÚS 492/2011, III. ÚS 198/2011, IV. ÚS 149/2009, IV. ÚS 15/2014, IV. ÚS 340/2012, IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 1735/07.</p> <p>Ústavný súd ČR: I. ÚS 625/03, III. ÚS 150/99.</p>

spisová značka	I. ÚS 718/2014
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	1. apríla 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie označených práv podľa Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami krajského súdu, ktoré sú rozhodnutiami v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“ alebo „ZoKR“). Súčasne ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutých uznesení krajského súdu.</p> <p>Dôvody sťažnosti spočívajú najmä v tom, že závery odôvodnení uznesení krajského súdu sú arbitrálne, nedostatočné a nepresvedčivé. Krajský súd „ústavne súladným spôsobom neodôvodnil“, prečo na prerokúvanú vec aplikoval § 92 ods. 2 OSP a uznesenia odôvodnil tým, že § 25 ZoKR a/alebo § 92 OSP obsahuje „medzeru v právnej úprave“, ktorá má mať za následok „porušenie základného práva garantovaného v ústave“ (čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy SR). Súčasne krajský súd bez primeraného odôvodnenia dospel k záveru, že hmotnoprávna dohoda medzi postupcom (spriaznení veriteľa) a postupníkom (P1) o časovo obmedzenom práve postupcu vymáhať pohľadávku predstavuje právnu skutočnosť, s ktorou procesné právne predpisy (ZoKR) spájajú prevod práv alebo povinností, o ktorých sa koná...</p> <p>Ústavný súd zistil, že okresný súd zastavil reštrukturalizačné konanie na majetok úpadcu a vyhlásil konkurz na jeho majetok, v ktorom si sťažovateľka svoje pohľadávky voči úpadcovi prihlásila riadne a včas, a takisto spriaznení veriteľa úpadcu si k 5. júnu 2013 uplatnili svoje pohľadávky v konkurze prihláškami v zmysle § 28 zákona o konkurze, ktoré správca úpadcu preskúmal 29. mája 2013, čím sa stali účastníkmi konkurzného konania. Dňa 23. augusta 2013 sa P1 domáhala vstupu do konkurzu namiesto spriaznených veriteľov, pričom okresný súd pri rozhodovaní o jej návrhoch vychádzal z procesnej úpravy vstupu do konania obsiahnutej v § 24 ods. 1 a § 25 ods. 1 až 4 zákona o konkurze a návrhy P1 piatimi uzneseniami zamietol z dôvodu, že k prevodu pohľadávok (postúpením pohľadávok) na P1 došlo ešte pred vyhlásením konkurzu, teda podľa okresného súdu ani v jednom prípade nebola splnená zákonná podmienka podľa § 25 ods. 1 zákona o konkurze (povoliť vstup do konkurzného konania je možné iba v tom prípade, ak dôjde k prevodu alebo prechodu pohľadávky počas konkurzného konania). Proti týmto rozhodnutiam okresného súdu podala P1 odvolania. Krajský súd napadnutými uzneseniami zmenil uznesenia okresného súdu.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd v prvom rade konštatoval, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktoré sú primárne zodpovedné nielen za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či tieto rozhodnutia, resp. v nich vyslovené závery sú alebo nie sú v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotným rozhodovaním mohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, alebo ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrálne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné.</p> <p>Podľa stabilizovanej judikatúry k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy,</p>

ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu tiež predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie ustanovení príslušných právnych predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Pojem svojvôle možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s princípom spravodlivosti alebo ho urobí v inom než zákonom stanovenom a právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame, či bez bližších nerozpoznateľných kritérií.

Všeobecný súd musí vychádzať z toho, že sudy majú poskytovať v súdnom konaní materiálnu ochranu zákonosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania.

Ústavný súd konštatoval, že sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu je plne opodstatnená a dôvodná, a ich skutkové a tiež právne závery vychádzajú – bez potreby hlbšej argumentácie – z pohľadu ústavného prieskumu prima facie zo svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva.

V posudzovaných veciach ústavný súd zistil ústavne extrémne nesúladný výklad ustanovení príslušných právnych predpisov a sťažovateľkou uvedená sťažostná argumentácia je spôsobilá vyvolať zásadne pochybnosti o ich neudržateľnosti z ústavného hľadiska. Krajským súdom uplatnená interpretácia § 92 ods. 2 OSP na zmenu účastníka konkurzného konania je nielen rozporuplná, ale aj – s ohľadom na špeciálnu úpravu § 25 ods. 1 a 2 ZoKR – celkom zjavne odporujúca právnej úprave lex specialis, a preto aj podľa názoru ústavného súdu sa nemala v danom prípade uplatniť. V neposlednom rade aj krajský súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti uviedol, že jeho napadnuté uznesenia vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia vecí („keďže hmotnoprávna dohoda medzi postupcom a postupníkom o časovo obmedzenom práve postupcu vymáhať pohľadávku nie je takou právnou skutočnosťou, s ktorou ustanovenia ZKR spájajú prevod práv a povinností, o ktorých sa konalo, a preto Krajský súd... nerozhodol vecne správne“). Krajský súd pri výklade a aplikácii týchto právnych predpisov tiež neprihliadol na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konkurzného konania, teda aj sťažovateľky. Rovnako je zřejmé, že zmluvy o postúpení pohľadávok zo spriaznených veriteľov na P1 mali byť podpísané štatutárnymi zástupcami ešte pred začatím konkurzného konania, ale k samotnému overeniu týchto podpisov došlo so značným oneskorením, a to až po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu. Ak krajský súd akceptoval takéto overenie ich podpisov, nekonal v súlade so zákonom. Uvedený názor podporuje aj komentované znenie zákona o konkurze... (autor Milan Ďurica, 2012, s. 182), ktorý v súvislosti s ustanovením § 25 ods. 2 ZoKR predpokladá úradné overenie podpisov počas konkurzného konania už na samotných listinách preukazujúcich prevod pohľadávky. Krajský súd súčasne pri posudzovaní náležitostí vstupu P1 do konkurzného konania (aplikujúc nesprávne § 92 ods. 2 OSP) preskúmal priložené listiny len formálne, nie aj materiálne, t. j. či počas konkurzu (resp. v tomto prípade pred vyhlásením konkurzu) došlo aj k reálnemu nadobudnutiu pohľadávky zo spriaznených veriteľov na P1, napr. v jej účtovníctve.

Tieto závery viedli ústavný súd k rozhodnutiu, že krajský súd napadnutými uzneseniami porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom po vrátení veci na ďalšie konanie bude povinnosťou krajského súdu opätovne posúdiť všetky skutkové a právne okolnosti prípadu a vykonať aj ústavne súladný výklad dotknutých právnych predpisov, ako to načrtol ústavný súd.

Sťažovateľka namietala aj porušenie svojho základného práva „vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy“, ale v odôvodnení sťažnosti okrem citácie tohto článku a judikatúry

	<p>ústavného súdu k tomuto článku bližšie porušenie základného práva vo svojom prípade neodôvodnila, preto sa ústavný súd jej námietkami nezaoberal a jej návrhu v tejto časti nevyhovel.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami krajského súdu porušené boli. Uznesenia krajského súdu zrušil a veci mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00, II. ÚS 58/98, II. ÚS 78/05, II. ÚS 174/04, III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 260/06, III. ÚS 63/06, III. ÚS 117/07, III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07, III. ÚS 72/2010, IV. ÚS 299/04, IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 1/02.

spisová značka	I. ÚS 409/2014
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	8. apríla 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť sťažovateľky, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom okresného súdu.</p> <p>Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že obžalovaný bol na základe obžaloby prokurátora rozsudkom okresného súdu zo 14. januára 2013 uznaný vinným z prečinu poškodzovania cudzích práv, za čo mu bol mu uložený podmienený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov so skúšobnou dobou v trvaní 12 mesiacov a bola mu uložená povinnosť nahradiť sťažovateľke škodu v sume 3 304,45 €. Okresný súd o návrhu obžalovaného na obnovu konania, rozhodol uznesením z 21. októbra 2013 tak, že zrušil výrok o treste uložený mu rozsudkom okresného súdu zo 14. januára 2013, ako aj všetky výroky na zrušený výrok obsahovo nadväzujúce. Po povolení obnovy konania rozhodol okresný súd o obžalobe prokurátora rozsudkom 26. mája 2014 tak, že obžalovaného spod obžaloby prokurátora oslobodil, pretože skutok nie je trestným činom, a sťažovateľku ako poškodenú s jej nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.</p> <p>Podľa sťažovateľky k porušeniu jej práv malo dôjsť tým, že okresný súd rozsudkom z 26. mája 2014 vydaným po povolení obnovy konania uznesením z 21. októbra 2013 obžalovaného spod obžaloby oslobodil a sťažovateľku ako poškodenú odkázal s jej nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie, a to napriek tomu, že uznesením z 21. októbra 2013 v konaní o návrhu na obnovu konania okresný súd zrušil iba výrok o treste uložený obžalovanému rozsudkom zo 14. januára 2013 a ďalšie výroky naň obsahovo nadväzujúce, t. j. výrok o vine obžalovaného a výrok, ktorým bol obžalovaný zaviazaný nahradiť sťažovateľke ako poškodenej škodu, neboli uvedeným rozsudkom zrušené.</p>
ratio decidendi	Ústavný súd v prvom rade konštatoval, že nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či je, alebo nie je v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave. Inými slovami, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo

	<p>arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody</p> <p>V rámci základného trestno-procesného vzťahu existujúceho vo fáze súdneho konania je jednou zo strán obžalovaný so svojím právom na spravodlivé preskúmanie a rozhodnutie o oprávnenosti jeho trestného obvinenia a druhou stranou tohto vzťahu, ktorá uplatňuje trestné obvinenie, je prokurátor zastupujúci štát. V uvedenom základnom trestno-procesnom vzťahu, v ktorom sa rozhoduje otázka viny a trestu, má síce poškodený právo aktívne vystupovať pri zisťovaní skutkového stavu veci, nemá však postavenie strany oprávnenej uplatňovať trestné obvinenie, preto pre uvedenú časť trestného konania nemôže disponovať základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy garantujúcim kvalitu súdneho konania, teda spravodlivý proces, a ani právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Poškodený, ktorý má v trestnom konaní právo uplatniť nárok na náhradu škody a tento nárok aj uplatnil, je procesnou stranou v tzv. adhéznom konaní (prebiehajúcim kontinuálne so súdnym konaním o vine), v ktorom sa rozhoduje o ním uplatnenom nároku na náhradu škody spôsobenej trestným činom a v rámci ktorého mu je garantované základné právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Poškodený tak disponuje opravným prostriedkom len proti rozhodnutiu súdu o uplatnenom nároku na náhradu škody, nemôže však napadnúť odvolaním rozsudok v časti týkajúcej sa rozhodovania o vine a treste obžalovaného. Z uvedeného dôvodu práva poškodeného podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právo podľa čl. 6 ods. 1 výrokom, ktorým sa rozhoduje o vine a treste obžalovaného, nemôžu byť porušené.</p> <p>Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľky výrokom rozsudku okresného súdu z 26. mája 2014, ktorým rozhodol o uplatnenom nároku na náhradu škody sťažovateľky ako poškodenej, ústavný súd konštatuje, že okresný súd aplikoval relevantnú právnu normu, keď podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku, vzhľadom na to, že obžalovaného spod obžaloby oslobodil, odkázal sťažovateľku s jej nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Okresný súd teda postupoval v súlade s procesnoprávnymi predpismi trestného konania, a preto výkon jeho právomoci v tejto časti rozhodovania považuje ústavný súd za zlučiteľný s obsahom čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ako z príloh, ktoré sťažovateľka predložila ústavnému súdu, vyplýva, obžalovaný podal okresnému súdu návrh, ktorým sa domáhal, aby okresný súd sťažovateľku ako odporkyňu zaviazal zaplatiť sumu 3 863,94 € s prísl., pričom nárok na zaplatenie časti tejto sumy vo výške 3 304,45 € odôvodňuje tým, že túto sumu uhradil sťažovateľke na základe rozsudku okresného súdu zo 14. januára 2013, pričom rozsudkom okresného súdu z 26. mája 2014 bol spod obžaloby okresného prokurátora oslobodený. Ústavný súd uviedol, že súd je pri rozhodovaní viazaný iba výrokom rozsudku, z ktorého vyplýva, že bol spáchaný trestný čin, a o tom, kto je páchatelom trestného činu. Oslobodzujúcim rozsudkom súd viazaný nie je. Zároveň je potrebné uviesť, že obžalovaný bol oslobodený spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, teda preto, že skutok, pre ktorý bolo proti nemu vedené trestné stíhanie, nie je trestným činom. Oslobodenie spod obžaloby neznamená, že sa skutok nestal, a teda že ním obžalovaný nemohol spôsobiť škodu, náhrady ktorej sa sťažovateľka v trestnom konaní domáhala, a teda že v konečnom dôsledku nemá nárok na náhradu škody.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že základné práva sťažovateľky zaručené v čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu porušené neboli.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07, III. ÚS 100/2010.</p>

Nález – priet'ahy v konaní:

spisová značka	I. ÚS 581/2014
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	14. januára 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práva vyplývajúceho z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o žalobe o určenie neplatnosti závetu a listiny o vydedení. Konanie nie je právoplatne skončené, hoci prebieha od roku 2001.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd poukázal na to, že návrhy na určenie neplatnosti závetu sú štandardnou súčasťou rozhodovacej agendy všeobecných súdov a pri aplikácii relevantnej právnej úpravy sa všeobecné súdy opierajú o ustálenú judikatúru. Z týchto dôvodov nemožno považovať namietané konanie za právne zložité. Vo vzťahu k faktickej zložitosti veci ústavný súd konštatoval, že počas konania bolo potrebné vypočúť viacerých svedkov a tiež pripustiť nového účastníka na strane navrhovateľa, ale tieto okolnosti nemali zásadný vplyv na doterajšiu dĺžku konania.</p> <p>2. Pri posudzovaní správania sťažovateľky ako účastníka konania ústavný súd zistil, že k dĺžke posudzovaného konania podstatne neprispeli okolnosti na strane sťažovateľky.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu, pričom ústavný súd konštatoval, že v priebehu konania okresný súd nepochybne konal a nariadil množstvo pojednávani a rozhodol aj rozsudkom už v roku 2003, ako aj v roku 2011, jeho konanie však bolo nehospodárne a neefektívne. V prvom prípade bol rozsudok zrušený odvolacím súdom najmä z dôvodu, že bol nepreskúmateľný, a aj v druhom prípade, hoci doplnil dokazovanie, neriadil sa dôsledne právnym názorom odvolacieho súdu a jeho rozsudok bol opäť nepreskúmateľný pre absolútny nedostatok dôvodov, čím v konečnom dôsledku odňal možnosť účastníkom konať pred súdom. V konaní boli zistené napokon aj krátkodobé obdobia nečinnosti, a to najmä od 5. mája 2003 do 14. mája 2004, a tiež od vrátenia veci z odvolacieho súdu (16. marec 2005) až do 14. júla 2006, keď pripustil ďalšieho účastníka do konania. Ak v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania dochádza k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav neznáša oprávnená osoba, ale nemožno ju pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci. Procesné návrhy, ktoré sú procesným právom účastníka konania, však nemôžu byť dôvodom nekonania v merite veci. Ústavný súd už vo svojej predchádzajúcej judikatúre vyslovil názor, že z ústavnoprávneho hľadiska je neprijateľné, aby právna neistota v konaní pred všeobecným súdom nebola odstránená ani po uplynutí viac ako 13 rokov od jeho začatia.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p>Ústavný súd nevyhovel časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka žiadala finančné zadosťučinenie nad priznanú sumu.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	

spisová značka	I. ÚS 579/2014
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	28. januára 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o žalobe doručenej dňa 2. apríla 2007, ktorou sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich osobnostných práv. Konanie nie je právoplatne skončené a okresný súd vo veci ešte ani raz meritórne nerozhodol.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd nezistil, že by išlo o právne alebo skutkovo zložitú vec. 2. Pri posudzovaní správania sťažovateľa ako účastníka konania ústavný súd zistil, že k dĺžke posudzovaného konania v podstatnej miere prispeli aj niektoré okolnosti na strane sťažovateľa. Návrh sťažovateľa na začatie konania nemal zákonom požadované náležitosti, sťažovateľ niekoľkokrát dopĺňal návrh a jeho petit, navrhoval ďalších účastníkov konania. K doterajšej dĺžke konania čiastočne prispeli aj žiadosti o odročovanie pojednávania jeho právneho zástupcu. Ústavný súd pri hodnotení postupu sťažovateľa bral do úvahy to, že ako účastník konania nesporne má právo na tieto procesné úkony, ktoré urobil. Za prieťahy vzniknuté v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani na vrub štátnemu orgánu konajúcemu vo veci. Dobu potrebnú na rozhodnutie o sťažovateľom uplatnených procesných právach ústavný súd nezapočítal do doby zbytočných prieťahov v konaní okresného súdu. 3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu, pričom ústavný súd poukázal na to, že trvanie napadnutého konania 7 rokov a 8 mesiacov je už samo osebe neprimerané. Okresný súd rozhodoval v priebehu konania o procesných otázkach, ako to vyplýva z uvedenej chronológie jeho úkonov, ale tieto úkony spočiatku vykonával s veľkým časovým odstupom a tiež neefektívne. V priebehu konania o sťažnosti okresný súd už rozhodol o zastavení konania z takých dôvodov, ktoré smerujú k právoplatnému skončeniu veci. Neefektívna činnosť okresného súdu mala rozhodne vplyv na doterajšiu dĺžku konania. <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené bolo. Okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi nepriznal finančné zadosťučinenie.</u></p> <p>V tomto prípade neprichádza do úvahy priznanie aj finančného zadosťučinenia. Z ďalšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu (sťažovateľ podal celkom 67 sťažností, pozn.) je známe, že sťažovateľ opakovane podáva na súdy nekvalifikované podania, ktorými zaťažuje súdne a iné štátne orgány v Slovenskej republike. Rovnako zneužíva vyťaženosť orgánov ochrany ľudských práv v Európskej únii, ktoré niekedy dobre nerozpoznajú skutočné ciele a zámery sťažovateľa (právoplatne odsúdeného za závažné trestné činy) získať zo svojich káuz čo najviac finančných prostriedkov bez ohľadu na podstatu týchto sporov. K tomuto konštatovaniu o nepriznaní finančného zadosťučinenia sťažovateľovi však prispeli aj iné okolnosti danej veci a najmä súčasný stav konania, ktorý už po podaní sťažností smeruje k právoplatnému skončeniu veci (zastaveniu konania).</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP	

a iných súdov	
---------------	--

spisová značka	I. ÚS 601/2014
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	28. januára 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom sťažovateľkou ako navrhovateľkou v obchodnoprávnej veci o zaplatenie istiny 16.742,11 € s príslušenstvom.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorú z hľadiska skutkového či právneho, resp. z hľadiska platnej právnej úpravy nie je možné pokladať za zložitú.</p> <p>2. Pri posudzovaní správania sťažovateľky ako účastníčky konania ústavný súd nezistil žiadne významné okolnosti, ktoré by signalizovali podiel sťažovateľky ako účastníčky konania, na zbytočnom neodôvodnenom predĺžení konania narušením jeho plynulosti.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatoval, že v priebehu konania okresný súd v čase od podania žaloby konal bez prieťahov. Okolnosťou, ktorá narušila plynulosť konania vo veci sťažovateľky bola skutočnosť, že „...došlo k nesprávnej zámene obchodného mena odporcu so subjektom na ktorého majetok bol vyhlásený konkurz, čím došlo k prerušeniu konania a spis bol omylom zaradený medzi veci, v ktorých je konanie zo zákona prerušené a nie je v nich možné pokračovať“. Ústavný súd uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ako aj právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené bolo. Okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie vo výške 1 500 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Ústavný súd vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	

spisová značka	I. ÚS 499/2014
sudca spravodajca	Milan Čalík
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	4. marca 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o žalobe sťažovateľa o zaplatenie dlžného nájomného.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že predmetná vec je bežnou občianskoprávnou vecou, ktorá nevykazuje žiadnu zvýšenú náročnosť ani po skutkovej a ani po právnej stránke. 2. Pri posudzovaní správania sťažovateľa ako účastníka konania ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by mohli byť zohľadnené akýmkoľvek spôsobom v jeho neprospech. 3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd zistil v postupe okresného súdu dlhotrvajúce obdobie absolútnej nečinnosti, ktoré z ústavného hľadiska možno považovať za zbytočné prieťahy v konaní. Na ťarchu okresného súdu možno takto vymedziť obdobie od 30. marca 2013 do 3. marca 2014, keď okresný súd neurobil vo vzťahu k účastníkom konania žiaden úkon, ktorý by smeroval k odstráneniu stavu ich právnej neistoty. Od podania návrhu sťažovateľa do konania prvého pojednávania na okresnom súde ubehla doba viac než štyroch rokov. Takúto dobu konania možno bez ďalšieho považovať za priamo kolidujúcu s obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené bolo. Okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie vo výške 600 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	

spisová značka	I. ÚS 642/2014
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	4. marca 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku a návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku. Sťažovateľka vystupuje v konaní v procesnom postavení odporcu. Konanie sa začalo dňa 11. 3. 2009. Okresný súd rozhodnutím potvrdeným zo strany krajského súdu odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, o merite veci dosiaľ nerozhodol.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o zložitost' preskúmvanej veci, ústavný súd konštatoval, že vec z hľadiska skutkového či právneho nie je možné pokladať za zložitú. 2. Pri posudzovaní správania sťažovateľky ako účastníčky konania ústavný súd nezistil žiadne významné okolnosti, ktoré by signalizovali podiel sťažovateľky na predĺžení konania narušením jeho plynulosti. 3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatoval, že postup okresného súdu v namietanom konaní sa vyznačoval viacerými obdobiami

	<p>nečinnosti, napr. od 12. apríla 2010 do 13. decembra 2010, od 2. marca 2011 do 4. apríla 2014. Nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov. Ústavný súd zdôraznil, že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musia zabezpečiť súdne konania, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. V posudzovanom prípade to tak však nebolo.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené bolo. Okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie vo výške 1 200 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	

spisová značka	I. ÚS 665/2014
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	4. marca 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva. Konanie nie je právoplatne skončené, hoci trvá viac ako 5 rokov.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť vecí, ústavný súd konštatoval, že ide o štandardnú občianskoprávnú vec, takéto konanie nepatrí ku skutkovo zložitým veciam, hoci sa spravidla nariaďuje aj znalecké dokazovanie. 2. Pri posudzovaní správania sťažovateľa ako účastníka konania ústavný súd konštatoval, že sťažovateľovi nemožno pripísať výrazný podiel na predĺžení tohto konania. Ústavný súd však zistil, že aj on, resp. jeho právna zástupkyňa mala čiastočný podiel na predĺžení konania. 3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatoval, že okresný súd bol absolútne nečinný dva roky už na začiatku konania, následne od 30. novembra 2012 do 26. augusta 2013. Postup okresného súdu pri nariaďovaní znaleckého dokazovania hodnotil ústavný súd ako neefektívny a nesústredený. <p>Vzhľadom na doterajší postup okresného súdu, správanie sťažovateľa, ako aj celkovú dĺžku prebiehajúceho konania a skutočnosť, že po podaní sťažnosti ústavnému súdu bolo vo veci rozhodnuté, nepovažoval ústavný súd za nevyhnutné priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené bolo. Okresnému súdu prikázal konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú	

judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
---	--

spisová značka	I. ÚS 708/2014
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	4. marca 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o návrhu sťažovateľky na priznanie náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora vo veci ním vykonanej dražby nehnuteľnosti, zaplataenia ušlého zisku a nemajetkovej ujmy. O jej návrhu nebolo právoplatne rozhodnuté ani po 5 rokoch.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' preskúmvanej veci, ústavný súd konštatoval, že nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prijatie záveru o právnej alebo skutkovej zložitosti namietaného konania.</p> <p>2. Pri posudzovaní správania sťažovateľky ako účastníčky konania ústavný súd zistil, že k predĺženiu napadnutého konania prispela tým, že zo siedmych pojednávaní sa nezúčastnila piatich. Uvedené skutočnosti ústavný súd zohľadnil pri ustálení sumy priznaného finančného zadosťučinenia. Procesné úkony, ktoré urobila sťažovateľka objektívne vplývali na priebeh a dĺžku namietaného konania. Ústavný súd ale poukázal na to, že na uplatnenie týchto procesných úkonov má sťažovateľka právo, a preto ich nemožno pripísať na jej ľarchu.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd identifikoval dve obdobia kratšej neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (od 24. septembra 2010 do 20. mája 2011, od 6. marca 2012 do 12. októbra 2012). Ústavný súd ďalej konštatoval, že konanie v predmetnej veci dosiaľ trvá 5 rokov. Ústavný súd pripomenul, že nielen nečinnost', ale aj nesústredená a neefektívna činnost' štátneho orgánu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. O neefektívnom postupe okresného súdu svedčí zrušenie uznesenia okresného súdu o zastavení konania v odvolacom konaní.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke priznal právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	

spisová značka	I. ÚS 764/2014
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a	nález – v časti vyhovené

spôsob vybavenia	– v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	4. marca 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľky namietali porušenie označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o určenie neúčinnosti právneho úkonu – odporovanie právnomu úkonu, ktoré trvá od roku 2005 a v ktorom nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť preskúmvanej veci, ústavný súd konštatoval, že predmet posudzovaného konania sa po skutkovej a právnej stránke javí zložitým v súvislosti s počtom navrhovateľov (12) a opakovanými návrhmi na pripustenie zámény účastníkov na strane navrhovateľov z dôvodu postupovania práv medzi nimi, ako aj v súvislosti so zmenou pôvodného navrhovateľmi navrhovaného petitu návrhu.</p> <p>2. Pri posudzovaní správania sťažovateľiek ako účastníčok konania ústavný súd zistil okolnosti, ktorými čiastočne prispeli k predĺženiu namietaného konania, keď opakovanie robili procesné návrhy a podávali odvolania, resp. dovolania. Ústavný súd bral do úvahy, že ako účastníci konania mali sťažovateľky nesporne právo na procesné úkony, avšak ak v dôsledku uplatnenia týchto práv došlo k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav neznáša oprávnená osoba, ale nemožno ju pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci. Uvedené okolnosti zohľadnil ústavný súd pri určení sumy finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatoval, že aj keď z jednotlivých vyhodnotených období posudzovaného konania ustálil nekonzistentný postup okresného súdu len v období od 27. januára 2006 do 29. januára 2010, aj to len čiastočne, samotná dĺžka posudzovaného konania v trvaní desať rokov bez právoplatného skončenia veci odôvodňuje záver o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu porušené bolo. Prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľkám priznal finančné zadosťučinenie v sume každej po 1 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Ústavný súd nevyhovел sťažnosti vo zvyšnej časti,</u> v ktorej sťažovateľky žiadali finančné zadosťučinenie nad priznanú sumu.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	

spisová značka	I. ÚS 752/2014
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	18. marca 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o určenie predmetu dedičského konania v spojení s konaním na vyslovenie neplatnosti právneho úkonu. Návrh bol podaný sťažovateľmi 27. augusta 2007.
ratio decidendi	Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti

	<p>zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o právnu a skutkovú zložitost' preskúmvanej veci, ústavný súd zistil, že napadnuté konanie bolo už predmetom hodnotenia vo veci iných účastníkov (odporcov) v náleze ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 159/2014 z 24. júna 2014, s ktorým sa prvý senát stotožnil a odkázal na jeho hodnotenie.</p> <p>2. Pri posudzovaní správania sťažovateľov ako účastníkov konania ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by mohli zohľadnené iba na ťarchu sťažovateľov.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd sa stotožnil s obdobiami nečinnosti, ako ich vyhodnotil tretí senát ústavného súdu v náleze sp. zn. III. ÚS 159/2014, teda celkovo zistená nečinnosť v rozsahu štyroch rokov a piatich mesiacov. Ústavný súd zobral do úvahy, že okresný súd rozhodol o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia takmer po 12 mesiacoch, hoci procesný predpis ustanovuje na takéto rozhodnutie lehotu 30 dní. Ústavný súd pripomenul, že personálne problémy justičného systému nezabavujú štát zodpovednosti za zbytočné prieťahy v súdnom konaní. S ohľadom na uvedené závery nemožno doterajšiu dobu konania vedeného pred konajúcimi súdmi (viac ako sedem rokov bez rozhodnutia vo veci samej na prvom stupni) považovať za primeranú a ani za ústavne akceptovateľnú.</p> <p>Ústavný súd neprikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, pretože tento príkaz bol už daný v náleze sp. zn. III. ÚS 159/2014 z 24. júna 2014.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľom priznal finančné zadosťučinenie v sume každému po 2 500 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	

spisová značka	I. ÚS 780/2014
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	18. marca 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o vyslovení neplatnosti právnych úkonov, ktoré začalo ešte v roku 1997.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníkov konania, postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria považuje ústavný súd aj povahu prerokúvanej veci. Pri uplatnení týchto kritérií však ústavný súd súčasne berie do úvahy, že ich aplikácia je oveľa jednoduchšia v prípadoch, v ktorých zistil, že súd bol celkovo nečinný a od podania žalobného návrhu neuskutočnil vo veci žiadne úkony. Okresný súd nevykonal žiadne pojednávania a bol prakticky nečinný bez akejkoľvek zákonnej prekážky takmer osem a pol roka.</p> <p>Čo sa týka správania sťažovateľa v konaní, ústavný súd konštatoval, že mu možno vytknúť, že sa o svoju vec viac rokov vôbec nestaral. Ústavný súd neprehliadol ani to, že navrhovateľka vzala svoj návrh späť v celom rozsahu a sťažovateľ sa o tomto späťvzati dozvedel ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.</p> <p>Ústavný súd neprikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, pretože</p>

	<p>tento príkaz bol už daný v náleze sp. zn. IV. ÚS 352/2013, sp. zn. I. ÚS 473/2013, sp. zn. III. ÚS 226/2014.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	

Spracoval: JUDr. Veronika Franková

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.